

konferenca »Reševanje problematike revščine z vseživljenjskim učenjem«
HENDIKEPIRANE CILJNE SKUPINE IN VSEŽIVLJENJSKO UČENJE
poročilo o delu v delavnicah

Dnevni red delavnice Hendikepirane ciljne skupine in vseživljenjsko učenje je bil sledeč:

1. Najprej je uvodničar, mag. Bogdan Dobnik, predsednik društva Ozara Slovenija, v parih stavkih predstavil značilnosti celotne skupine hendikepiranih, nato pa nam je na zanimiv in izviren način odgovoril na vprašanje *Kdo so osebe s težavami v duševnem zdravju?*, ter ob tem ovrigel marsikateri mit o duševnih bolnikih.
2. V nadaljevanju sem Tanja Sovulj, svetovalka v Svetovalnem središču Gorenjska predstavila projekt Center vseživljenjskega učenja Gorenjska, v okviru katerega deluje mobilna svetovalna služba. Cilj mobilne svetovalne službe je omogočiti dostop svetovalnih storitev ranljivim ciljnim skupinam, ki se zaradi osebnostnih težav ali drugih prikrajšanosti premalo ali sploh ne vključujejo v vseživljenjsko svetovanje in izobraževanje. Udeležencem delavnice sem približala našo dejavnost ter jim konkretno predstavila, kako je v preteklem letu le-ta potekala na štirih od šestih lokacij mobilne svetovalne službe.

Po končani predstavitvi sem prosila podpredsednika Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj, kjer deluje ena izmed lokacij mobilne svetovalne službe, g. Ivana Železnikarja, da nam predstavi svoj pogled in izkušnje z dejavnostjo naše mobilne svetovalne službe.

3. Nato je sledila še predstavitev projekta Bedrocks, kar v prevodu pomeni »žive skale«. Ga. Vesna Melanšek, ustanoviteljica in predsednica društva Center za avtizem, ki projekt izvaja, je povedala, da je namen projekta Bedrocks, v katerem sodelujejo s partnerji iz treh evropskih držav, usposobiti starše otrok z motnjami avtističnega spektra, da bodo lahko postali mentorji svojim otrokom in aktivni državljani z zagovarjanjem svojih potreb in pravic. S tem želijo izboljšati socialno vključenost posameznikov z motnjami avtističnega spektra in njihovih družin.

Dejavnost ISIO – Svetovalno središče Gorenjska – se z letom 2008 izvaja v okviru projekta ESS, Dejavnosti CVŽU.

»Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.«

4. Zadnji del delavnice je bil seveda namenjen razpravi, v kateri pa smo žal imeli premalo časa, da bi uspeli odgovoriti na vsa pripravljena vprašanja in smo jih tako obdelali le dobro polovico.

Prva točka razprave, ki smo jo precej podrobno obdelali na razpravi v prvi delavnici je bila:

Identifikacija glavnih ovir, s katerimi se v povezavi z vseživljenjskim učenjem srečujejo hendikepirane ciljne skupine ter opredelitev konkretnih ukrepov za njihovo odpravljanje.

Prva je besedo prevzela direktorica Ljudske univerze Kranj, ga. Darja Kovačič, ki je povedala, da se pri njih srečujejo s problematiko zagotavljanja ustreznih prostorskih pogojev za paraplegike, saj se konkretno pri tečaju računalništva pri tej ciljni skupini pojavi težava, ker nimajo ustreznega prostora, da bi lahko zadostili postavljenim normativom in standardom. Kot eno izmed rešitev je predlagala **sofinanciranje ustreznih prostorov, ali pa spremembo standardov in normativov za to ciljno skupino.**

Druga udeleženka delavnice je izpostavila problem svetovanja gluhim osebam. Tudi za ta problem smo hitro našli rešitev, in sicer v obliki spremljevalca gluhe osebe, ki le-tej prevaja, kar svetovalec pove.

Gospod Marijan Špoljar iz Mestne knjižnice Ljubljana je odprl vprašanje smiselnosti vlaganja v drage pripomočke za slepe in slabovidne (npr. brajeva vrstica, drage leče,...). Povedal je, da imajo v njihovi knjižnici leče za branje, ki so namenjene slabovidnim osebam, pa jih na njegovo presenečenje nihče ne uporablja. Zanimalo ga je, ali je situacija v drugih knjižnicah po Sloveniji podobna. Odgovoril mu je g. Železnikar iz Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj, da je žal tudi drugod tako, vendar je problem v tem, da so ljudje neobveščeni o možnostih, zato tudi ni povpraševanja po tovrstnih pripomočkih. Potrebno bi bilo torej informirati slepe in slabovidne o njihovih možnostih glede pripomočkov za branje.

Naslednja je spregovorila ga. Zdenka Wltavsky iz Inštituta za rehabilitacijo, ki je izpostavila problem neinformiranosti hendikepiranih, ter nato tudi navedla konkreten primer le-te, in sicer je povedala, da so razvili neko aplikacijo, imajo pa problem, kako pristopiti do uporabnikov le-te oz. kako jo dostaviti pravim kandidatom. **Rešitev problema vidi v sodelovanju in pomoči Ministrstva za šolstvo in šport pri diseminaciji.**

Gospe iz Ljudske univerze Nova Gorica, Nada Uršič Debeljak in Ksenija Petek sta povedali, da na lokalni ravni dobro sodelujejo z različnimi organizacijami, ter z vzajemnim delom laže najdejo rešitve za razne težave, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Ta primer dobre prakse bi želeli prenesti na državno raven, pri čemer pa se je potrebno zavedati, da ima država tudi svoje omejitve.

Dejavnost ISIO – Svetovalno središče Gorenjska – se z letom 2008 izvaja v okviru projekta ESS, Dejavnosti CVŽU.

»Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.«

V povezavi s tem sta še dodali, da dalj časa sploh niso zaznali, da so lahko en drugemu koristni. Ljudska univerza je spoznala, da so lahko tudi hendikepirani del njihove dejavnosti, oni pa dotlej niso vedeli za storitve in možnosti v okviru ljudske univerze.

V nadaljevanju razprave smo prišli tudi do spoznanja, da je naša dolžnost, da jih podučimo o njihovih možnostih sodelovanja, ne pa da le pripravimo zanje razne izobraževalne programe. Razmišljali smo o tem, da so na sploh premalo osveščeni o svojih pravicah in odgovornostih, kar se odraža tudi v raznih zakonih in konvencijah, ki sploh niso uporabni v praksi in sicer zato, ker pri njihovem nastajanju ne sodelujejo pravi ljudje, posledično pa odpove operativa.

Razpravo v prvi delavnici smo zaključili z ugotovitvijo, da ima vsak apel neke posledice, in ni nobena stvar, ki jo kdo naredi brez pomena, saj je ideja že prvi korak do rešitve problema. Biti moramo vztrajni in ne prehitro odnehati, saj se pogosto rezultati pokažejo šele čez daljše časovno obdobje.

Izpostavili smo potrebo po tem, da se ugotovitve, do katerih smo prišli na delavnici, posredujejo na ustrezne naslove, ter se na ta način z njimi seznanijo osebe, ki so pristojne za reševanje določene problematike.

V drugi delavnici smo razpravo začeli z identifikacijo pristopov, ki smo jih do sedaj razvili in vpeljali, da je svetovanje in vključenost v vseživljenjsko učenje bolj dostopno, nadaljevali pa s potrebo po drugačnih pristopih, kot je mobilna svetovalna služba, in sicer nas je zanimalo, kateri pristopi bi bili učinkovitejši pri motiviranju hendikepiranih za vključevanje v vseživljenjsko učenje.

Ugotovili smo, da institucije, ki imamo projekt Center vseživljenjskega učenja delimo podobne izkušnje, ki izhajajo iz svetovalne dejavnosti v okviru mobilne svetovalne službe. Ena izmed udeleženk pa je opozorila tudi na program Usposabljanje za življenjsko uspešnost Moj korak, ki je namenjen odraslim s posebnimi potrebami, ki želijo živeti bolj samostojno in posledično izboljšati osebno kakovost življenja.

Leo Zlodej iz Ljudske univerze Radovljica je zanimalo, ali se za sodelovanje v Centru vseživljenjskega učenja Gorenjska interesirajo tudi druge nevladne organizacije – tiste, ki nimajo Točke VŽU Gorenjska ali dislokacije. Odgovorili smo ji, da je interes za sodelovanje sicer izražen, vendar je število Točk, pa tudi lokacij mobilne svetovalne službe omejeno, zato se za le-to skušamo z njimi dogovoriti na drugačen način. Sicer pa postajamo vedno bolj prepoznavni, saj se na Center vseživljenjskega učenja Gorenjska in Svetovalno središče Gorenjska obrača vedno več institucij.

V nadaljevanju smo se lotili 4. in 5. točke razprave, ki sta se obe navezovali na partnersko povezovanje, in sicer je bila prva predlogi in možnosti partnerskega povezovanja in

poglobljanja sodelovanja ter potreba po poznavanju programov raznih društev in drugih organizacij, druga pa možnosti povezovanja, sodelovanja in medsebojnega informiranja vseh subjektov (izobraževalnih in neizobraževalnih), ki nudijo informiranje, svetovanje in druge oblike pomoči na področju izobraževanja, zaposlovanja in aktivnega državljanstva.

Gospa iz Ljudske univerze Žalec je bila mnenja, da je potrebno kakršnokoli sodelovanje graditi na dolgi rok, in rezultati bodo tu.

Besedo je nato prevzel gospod Kos iz Zaporov Celje, ki je najprej povedal, da se tudi zaporniki pogosto soočajo z duševnimi motnjami kot sta asocialnost in depresija. Nadaljeval pa je z razmišljanjem o tem, kako motivirati zapornike za izobraževanje, in pri tem povedal, da so sami prišli do dveh pomembnih ugotovitev. Prva je ta, da je potrebno zapornike prepričati v to, da je čas, ki ga v zaporu porabijo za izobraževanje, dobro izkoriščen, drug način motiviranja pa je ustrezno postavljanje ciljev, pri čemer je velikega pomena postavljanje realnih, manjših, vmesnih ciljev na poti do nekega končnega cilja. Hkrati pa je zelo pomembno, da jih tudi ustrezno poučimo o vrednotah, da ne bodo povratniki.

Razpravo na drugi delavnici je zaključila ga. Melanšek iz Centra za avtizem, ki je povedala, da **ima država premalo posluha in interesa za določene skupine ljudi, kot so na primer avtisti, in so le-ti pogosto »skriti«, kar pomeni da se o njih ne govori, pa tudi neustrezno popredalčkani.**

Zapisala: Tanja Sovulj

vodja delavnice Hendikepirane ciljne skupine in vseživljenjsko učenje